

ENDOKRİN SİSTEM VE İLGİLİ DROGLAR

Endokrin sistem

Sinir sistemi, vücudun çevresi ile kendisi arasındaki iletişimi sağlayan bir sistemdir. Impulslar taşınır ve buna cevap kısa sürede oluşur. Organın devam eden bir etkisi için impulslar seri halde birbirlerini izlerler. Bu pratik olarak her zaman böyle değildir, özel bir organın uzun bir cevabı için ikinci bir sistem gündeme gelir ki, bu **endokrin sistem**dir.

Endokrin sistem

- ▣ İnsanın endokrin sistemi aşağıdaki bezlerden oluşmuştur.
- ▣ 1. Hipofiz bezi
- ▣ 2. Tiroid bezi
- ▣ 3. Paratiroid bezi
- ▣ 4. Böbrek üstü bezi
- ▣ 5. Pankreas bezi
- ▣ 6. Epifiz bezi (pineal gland)
- ▣ 7. Timüs bezi
- ▣ 8. Eşeyssel bezler

Endokrin sistem

- ▣ Bitkisel ilaçlar bazen hormonal bozuklukların giderilmesinde de kullanılır, ancak bunlar hormonların yerini alamazlar.
- ▣

Endokrin sistem

Endokrin sistem bozukluklarında,

- ▣ Obezite
- ▣ Diyabet
- ▣ Hipertiroidizm
- ▣ Gut
- ▣ Anoreksia nervoza
- ▣ Testiküler feminizasyon
- ▣ Jinekolojik hastalıklar

Diabetes Mellitus

- ▣ Diabetes mellitus, karbohidrat, lipit, protein metabolizmasındaki ciddi bir rahatsızlık ve en yaygın endokrin bozukluğudur. Tip I ve II olarak çeşitleri bulunmaktadır.
- ▣ **En çok tip II diyabet görülür.**

Tip I-insüline bağımlı Diabetes mellitus-Juvenil tip

- ▣ 30 yaşından önce gelişir. Pankreasdaki beta hücrelerinde azalma ya da harabiyeti söz konusudur.

Tip II-insüline bağımlı olmayan Diabetes mellitus

- **insülinin etkisine karşı direnç gelişmesi ya da insülin duyarlılığının azalması** ile insülin sentezi ve salgılanmasının göreceli olarak azalması ya da bazen tamamen ortadan kalkması ile ortaya çıkan bir hastalıktır.

Diabetes Mellitus

- ▣ *Acacia arabica*
- ▣ *Artemisia herba alba*
- ▣ *Berberis vulgaris*
(berberin, insüline bağlı olmayan diyabette)
- ▣ *Cleome droserifolia*
- ▣ *Eugenia jambolana*
- ▣ *Ficus bengalensis*
- ▣ *Glossostemon bruguieri*
- ▣ *Lagerstraemia speciosa*
- ▣ *Lythrum salicaria*
- ▣ *Momordica charantia*
- ▣ *Opuntia cactus*
- ▣ *Panax ginseng*
- ▣ *Petiveria alleaceae*
- ▣ *Phaseolus vulgaris*
- ▣ *Swertia chirayita*
- ▣ *Swertia japonica*

Hipoglisemik doğal ürünler:

- Flavanoitler
- Ksantonlar
- Triterpenler
- Alkaloitler
- Glikozitler
- Alkildisülfidler
- Aminobutirik asit tirevleri
- Guanidin
- Polisakkaritler ve peptidler

Momordica charantia-Karela

- ▣ Cucurbitaceae
- ▣ Acayip elma, kudret narı, papara.
- ▣ Bitter melon, balsam apple.
- ▣ Diyabet tedavisinde

Cyanopsis tetragonolobus-Guar gum

- ▣ Leguminosae
- ▣ Afrika ve Asya
- ▣ Tohumları kull.
- ▣ Polisakkaritleri-galaktomannan bulunur
- ▣ Glukoz seviyelerini düşürerek etki

Allium sativum-sarımsak

- ▣ Liliaceae
- ▣ Uçucu yağında kükürtlü bileşikler taşır
- ▣ Antiseptik etkili (allisin)
- ▣ Araştırmalarda, allilpropildisülfür ile kan şekeri kons düşme gözlenmiş. Sarımsak, tolbutamid ve adrenaline indüklenen hiperglisemiye önlediği bilimsel olarak da açıklanmıştır.

Poterium spinosum- abdest bozan

- ▣ Rosaceae
- ▣ Kabuklarında saponozitler bulunur
- ▣ Cr miktarı kabuklarda fazladır

Trigonella foenum-graecum

Çemen otu, boya otu

- ▣ Leguminosae
- ▣ Trigonellin (alkaloit) ve diğeri maddeler
- ▣ Hipoglisamiyan etkili

Fitoöstrojenler

Fitoöstrojenler

(Izoflavonlar, kumestanlar, lignanlar)

Tüm etki mekanizması henüz aydınlatılamamış, ancak bu tür bileşikler içeren yiyecekleri tüketmek menopozal sendromların önlenmesinde yada prostat hiperplazisinde önemli etkilere sahip oldukları bilinir.

Glycine max, Soya

- ▣ Soya, Fabaceae, yani Leguminosae bitkisi
- ▣ İzoflavonlarını içeren preparatları da tıbbi amaçla kull.

Trifolium pratense, Red clover

- ▣ Fabaceae, Avrupa ve Kuzey Amerika ve Dünyanın pek çok yerinde
- ▣ izoflavonları
- ▣ Kumestanlar

Kadınlardaki Hormon Dengesi

Cimicifuga racemosa, Black cohosh

- ▣ *Actea racemosa* (sinonim)
- ▣ Ranunculaceae
- ▣ Modern kullanımında,
menopozal sendromların
tedavisine odaklanılmıştır

Vitex agnus cactus, Chasteberry- Hayıt

- ▣ Verbenaceae
- ▣ Chastaberry, chaste tree, agnus cactus
- ▣ Hayıt
- ▣ Akdeniz bitkisi
- ▣ Geleneksel kullanımda menstruel semptomlarda kullanımı kayıtlı

Prostat Hiperplazisi

Urtica dioica, Nettle

- ▣ Urticaceae
- ▣ Modern farmasötik kullanımı; BPH semptomlarını rahatlatmada

Serenoa repens, S. serrulata

Saw Palmetto

- ▣ Arecaceae
- ▣ Küçük bir palmiye, üzüm tanesi şeklinde meyveleri vardır
- ▣ BPH'nın tedavisinde (ekstreleri iyi tolere edilir)